

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У
БЕОГРАДУ
Гж2 432/23
23.8.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Зорице Ђаковић, председника већа, Иде Никитовић и др Драгице Попеску, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Дане Жигић, адвокат из Новог Сада, ул. Футошка бр. 1А, против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Драган Стојковић, адвокат из Београда, ул. Ресавска бр. 26, ради измене одлуке о вршењу родитељског права, одлучујући о жалбама странака изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П2 1424/20 од 28.03.2023. године, у седници већа одржаној дана 23.08.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П2 1424/20 од 28.03.2023. године, у ставу петом изреке.

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П2 1424/20 од 28.03.2023. године, у ставу другом, трећем и четвртном изреке.

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе странака и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П2 1424/20 од 28.03.2023. године, у ставу шестом изреке.

ОДБАЦУЈЕ СЕ жалба тужиоца изјављена против става четвртог изреке пресуде Првог основног суда у Београду П2 1424/20 од 28.03.2023. године, као недозвољена.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П2 1424/20 од 28.03.2023. године, ставом првим изреке дозвољено је преиначење тужбе тужиоца од 26.01.2023. године. Ставом другим изреке, малолетно дете парничних странака ВВ, поверено је тужиоцу

на самостално вршење родитељског права. Ставом трећим изреке, уређен је начин одржавања личних односа између тужене, као мајке и мал. ВВ тако што ће се исти одвијати по договору родитеља. Ставом четвртим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је обавезана тужена да на име свог доприноса за издржавање малолетног детета, плаћа месечно износ од 10.000,00 динара почев од 24.09.2020. године, као дана подношења тужбе, па убудуће док за то постоје законски услови, сваког 01-ог до 15-ог у месецу за текући месец, уплатом на текући рачун тужиоца, као законског заступника малолетног детета, те је констатовано да се овом пресудом мења пресуда Првог основног суда у Београду П2 1264/15 од 10.02.2017. године у ставу другом, трећем и петом изреке. Ставом петим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца у делу преко досуђеног износа од 10.000,00 динара па до траженог износа од 15.000,00 динара на име доприноса издржавању малолетног детета. Ставом шестим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против наведене пресуде парничне странке су благовремено изјавиле жалбе из свих законом прописаних разлога и то тужилац побијајући одлуку у ставу четвртом, петом и шестом изреке пресуде, а тужена побијајући је, како то произилази из навода жалбе, у ставу другом, трећем, четвртом и шестом изреке. Тужена је трошкове поступка тражила и определила.

Тужена је поднела одговор на жалбу тужиоца.

Испитујући правилност и законитост побијане пресуде у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку – ЗПП (“Службени гласник РС” бр.72/11 са изменама и допунама), који се примењује на основу чл. 202 Продичног закона, другостепени суд је оценио да су жалбе неосноване.

У поступку пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из чл. 374 ст. 2 тачке 1-3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а супротно наводима жалбе тужене ни она из тачке 12 истог става јер пресуда садржи јасне и непротивречне разлоге о свим битним чињеницама.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Првог основног суда у Београду 3 П2 бр. 1264/2015 од 10.02.2017. године, разведен је брак парничних странака и малолетно дете парничних странака ВВ, рођен ...2009. године поверен је мајци, овде туженој на самостално вршење родитељског права, а отац, овде тужилац је обавезан да на име свог доприноса издржавању детета плаћа месечно износ од 10.000,00 динара, те је уређен и модел виђења оца са дететом. Дана 05.10.2020. године, тужена је пријавила МУП - ПС Звездара тужиоца за отмицу малолетног детета, наводећи, између осталог, да је наведеног дана позвала тужиоца и да јој је он саопштио да је узео дете из школског дворишта, да дете неће тог дана похајати школу, да је дете водио у ГЦСР Звездара и да ће даље боравити код њега.

Према налазу и мишљењу ГЦСР - Одељење Звездара од 23.10.2020. године, 08.01.2021. године и 21.12.2022. године, у најбољем интересу малолетног детета је да буде поверено оцу на самостално старатељство. Тужилац актуелно има расположиве капацитете за бригу о детету, док је у претходном периоду то имала и мајка, а што је променљиво у односу на узраст и потребе детета у оваквом тренутку. Такође, тужена је

лично стручни радницима ГЦСР пријавила физичко насиље у својој породици, односно да је отац туче и упућује погрдне и увредљиве речи због чега је од стана ГЦСР упућивана на полицију. Мал. ВВ је приликом разговора са радницима органа старатељства изјавио да не жели више да живи са мајком, а као разлог је навео константно лоше поступање мајке према њему (увреде и погрдне речи), као и да га је тукла на улици и код куће. Оцењено је да заједничко вршење родитељског права није могуће нити је у интересу малолетног детета јер су због проблема током трајања брачне заједнице, али и након развода, односи између родитеља озбиљно нарушени. Промена места пребивалишта или боравишта, емотивног статуса родитеља, као и одабир школе коју ће дете похађати (у овом случају је сам изабрао) нема утицаја на процену родитељских капацитета. Мајка ће виђати дете по његовој жељи и потреби, а у договору са оцем детета, како већ и функционишу јер мал. ВВ има 13 година.

У поступку који је претходио доношењу побијане пресуде саслушан је водитељ случаја ГГ, која је потврдила мишљење Центра и дати налаз, наводећи да је Орган старатељства породицу пратио од 2015. године и да су много пута имали опсервацију односа с обзиром да су од доношења одлуке суда, парничне странке стално притуживале једна другу. Приликом опсервације 2015. године тужена - мајка је процењена као родитеља коме дете треба бити поверено на самостално вршење родитељског права, али је приликом доношења одлуке назначено да мајка може самостално да врши родитељско право, уз помоћ својих родитеља. Дете има проблем с контролом физиолошких потреба за који је утврђено да је психосоматски проблем и родитељи су заједно од стране органа старатељства 2016. године били упућени да дете воде код лекара. Тада је детету дијагностикован овај проблем и психолог је утврдила да на стање детета утиче и породична проблематика и да дете има конфликт лојалности у односу на оба родитеља. Саветовано је да дете иде на третмане код психолога, те мисли да дете од 2016. године иде на третмане, док од када је код оца иде приватно код психолога. Како прате породицу, уочили су да је дете сада зрелије, реалније и приликом опсервације јасно се определило да жели да живи код оца. У породици тужене је такође је дошло до промена, у смислу да је и тужена лично пријавила насиље у породици од стране оца за кога имају сазнања да је јако болестан, те сходно томе тужена више нема подршку родитеља нити помоћ коју је имала 2015. године. Приликом опсервације тужиоца психолог је утврдила да не постоји индикација присуства опојних дрога или алкохола и да не постоји индикација да нешто од наведеног користи. Приликом опсервације, тужена је имала нејасне наводе са знацима конфабулације што је била индикација да можда не узима редовно терапију, па јој је тражен извештај лекара. Малолетно дете је навело да када борави код мајке, мајка ноћу пушта музику око 02.00 до 3.00 часа ујутру, да игра и пева и да му није јасно како она не схвата да њему то смета. Прошлу школску годину завршило је са одличним успехом, док је сада у шестом разреду мало попустио са успехом јер има и мало теже предмете, при чему на његов успех може утицати и време које дете проведе у путу са ... где живи са оцем до ... где се налази школа, с тим да је дете било изричито да тренутно не жели да мења школу. Приликом поступања по притужбама и једне и друге стране мајци је указивано да је неопходно да дете са собом увек има здравствену књижицу, јер је дете код оца слала без књижице, да је дужна оца да обавести о свим лековима које дете користи, да је дужна да да шифру електронског дневника, да омогући детету да се и оцу на телефон, али она своје понашање није мењала. Све примедбе које су парничне странке изјавиле на понашање једна другој су провераване, а у конкретном случају и дете је указало на понашање родитеља чак је истакло да је отац и флексибилан у смислу да му дозвољава да остане код мајке више него што је то одређено привременом мером која је донета у

току поступка. По оцени органа старатељства дете је везано за оба родитеља и процена је да је у узрасту од 6 година било више везано за мајку, с обзиром на тај узраст, али данас је реч о детету од 12 година који тренира кошарку и има и друге потребе, те је сасвим могуће и нормално да сходно томе развије склоност и ка другом родитељу који у датом тренутку можда више одговара актуелним потребама. Немају сазнања од детета да је партнерка тужиоца њему икада претила, дете се похвално изражавало о њој, чак је некада и фаворизује у односу на оца истичући да њој може све да каже што можда не би рекао ни оцу, а остварио је контакте и са њеним ћеркама. Није процењено да постоји манипулисање детета од стране оца или његове партнерке. Тужилац је значајно напредовао у својим родитеља вештинама, показао је флексибилност у својим ставовима и унапредио је свој васпитни стил, те тренутно боље сагледава потребе детета и боље може потребе да задовољи у развојном периоду у коме се сада дете налази. Сагледавајући најбољи интерес детета, сматра се да не постоје основи за препоруку заједничког вршења родитеља права, јер би дете поново могло да буде у конфликту лојалности што би за њега би изузетно лоше.

Тужилац је регистрован у својству предузетника са пословним именом ... и његов утврђени приход од 14.01.2021. године износи 47.908,01 динара. Запослен је и остварује месечни приход у износу од око 50.000,00 до 60.000,00 динара, а периодично од додатних послова чишћења оствари приход од још 10.000,00 до 30.000,00 динара. У издржавању малолетног детета има помоћ својих родитеља који му месечно дају око 20.000,00 динара, а по потреби има помоћ и своје супруге. Са дететом живи на спрату куће површине око 75 м² за који месечно плаћа закуп у износу од 180 евра. На име комуналних услуга месечно плаћа на име инфостана око 1.600,00 до 2.000,00 динара, за струју у зимском периоду око 7.000,00 динара, а у летњем периоду око 2.000,00 до 3.000,00 динара, за кабловску телевизију око 3.000,00 динара. За трошкове исхране месечно издваја око 20.000,00 до 25.000,00 динара. За гардеробу и козметику детета месечно издваја око 2.000,00 до 3.000,00 динара, при чему детету за тренинге кошарке на месец и по дана купује патике које износе око 8.000,00 динара. Нема непокретности на своје име, власник моторног возила марке “Форд” модел Фокус 2004. годишта и годишње за регистрацију аутомобила плаћа износ од 29.000,00 динара. Тужена се налазила на евиденцији лица која траже запослење почев од 30.03.2020. године до 11.10.2022. године, од 03.11.2022. године, као и од 14.06.2021. године. Тренутно је запослена и остварује месечи приход 55.000,00 динара. Живи са родитељима у стану површине 65 м² за који месечни трошкови инфостана износе око 6.000,00 динара, струје око 6.500,00 динара, кабловске телевизије око 3.000,00 динара, а за храну месечно троше око 15.000,00 динара. Дете када иде у школу долази код ње на ручак и даје му за ужину износ од 200,00 динара дневно. У периоду када није запослена, у куповини ствари детету и његовом издржавању има помоћ својих родитеља. Потребе малолетног ВВ су процењене на износ од око 20.000,00 динара до 25.000,00 динара.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, посебно имајући у виду узраст мал. ВВ и са тим у вези могућност да сам изабере са којим родитељем ће живети, првостепени суд је правилно применио материјално право и то одредбе члана члана 6 став 1, члана 77 став 3 и члана 266 став 1 Породичног закона, у вези са чланом 2, 3, и 9 Конвенције о правима дете, када је, руководећи се најбољим интересом малолетног детета образложеним у мишљењу органа старатељства, закључио да су се стекли услови за измену раније донете одлуке о вршењу родитељског права, те ставом другим изреке малолетно дете странака поверио оцу, овде тужиоцу на самостално вршење родитељског права. Правилно је стога првостепени суд поступио и када је, имајући у

виду измену одлуке о поверавању детета, изменио и раније донету одлуку о начину виђања детета са родитељем са којим не живи, као и одлуку о издржавању малолетног детета, те применом одредбе члана 6 став 1, члана 61 став 1 и 266 став 1 Породичног закона ставом трећим изреке одлучио да се виђање малолетног детета са туженом одвија на начин како је то предложено у мишљењу стручног тима органа старатељства, а применом одредбе члана 6 став 1, члана 154 став 1, члана 160-161 и члана 266 став 1 Породичног закона, ставом четвртим обавезао тужену да доприноси издржавању малолетног детета у износу од 10.000,00 динара месечно, те преко тог износа ставом петим изреке одбио тужбени захтев као неоснован.

Правилност тако донете пресуде није доведена у сумњу жалбеним наводима странака.

Наиме, у поступку жалбене контроле побијане пресуде, са тим у вези оцене жалбених навода тужене, овај суд је закључио да је првостепени суд на основу изведених и расположивих доказа правилно утврдио чињенице битне за пресуђење, а пре свега околности које су се у међувремену измениле, а које су биле основ за измену одлуке о вршењу родитељског права. Жалбом тужене превасходно се побија одлука о поверавању малолетног детета тужиоцу на самостално вршење родитељског права, која је заснована на мишљењу органа старатељства, а с тим у вези начелно и одлука о начину одржавања личних односа и одлука о издржавању малолетног детета. У жалби тужена понавља наводе које је истицала у току првостепеном поступку, који се тичу тога да тужилац не посвећује довољно пажње мал. ВВ, да стална промена средине утиче на дете, да је дете попустило у школи, те наводе који се тичу заједнице живота тужиоца и његове ванбрачне партнерке, а који су били предмет правилне оцене првостепеног суда засноване на правно ваљаним разлозима, па се користећи овлашћењем из члана 396 став 2 ЗПП и у циљу избегавања понављања, у поступку жалбене контроле на те разлоге и овај суд позива.

У ситуацији када нема споразума родитеља о заједничком вршењу родитељског права, као у конкретном случају, суд није овлашћен да дете поверава на заједничко вршење родитељског права већ одлуку о поверавању заједничког детета једном родитељу и о одржавању личних односа детета са другим родитељем, доноси у складу са одредбом члана 272 став 2 Породичног закона, руководећи се најбољим интересом детета и поштујући изражено мишљење детета које је навршило 10. годину живота у складу са обавезом из члана 266 став 3 истог закона. У конкретном случају, мал. ВВ који у моменту доношења побијане пресуде има 13 година, се у поступку пред органом старатељства изјаснио да не жели више да живи са мајком дајући конкретне разлоге за то. Та изјава је несумњиво дата, а током поступка пред првостепеним судом, па ни сада у жалби, није доведено у сумњу да се ради о аутентичној жељи малолетног ВВ, односно није указано на околности које би упућивале на то да је на било који начин његова тако изражена жеља компромитована. Код чињенице да је, имајући у виду и све остале околности, орган старатељства тако изражено мишљење препознао као најбољи интерес детета, правилно је првостепени суд одлучио да је у најбољем интересу малолетног детета да се повери оцу на самостално вршење родитељског права.

Неосновано се жалбом тужиоца оспорава одлука о висини износа на који је тужена обавезана да плаћа на име свог доприноса за издржавање малолетног детета, уз позивање на промењене друштвене и економске прилике од дана подношења тужбе до

дана пресуђења. Наиме, првостепени суд је приликом одређивања висине доприноса за издржавање малолетног детета водио рачуна о узрасту и животним потребама малолетног детета, као и могућностима оба родитеља да доприносе њиховом издржавању, при том узевши у обзир и околност да тужена поред наведеног износа доприноси издржавању детета и на тај начин што дете када иде у школу, свакодневно долази код ње да руча, као и да му даје новац за џепарац. Наводи жалбе тужиоца о промењеној економској ситуацији у друштву не могу бити од утицаја на правилност одлуке јер првостепени суд одлучује на основу чињеничног стања утврђеног у време пресуђења, те уколико се промене околности на основу којих је донета одлука, висина издржавања се може смањити или повећати како је то прописано одредбом члана 164 Породичног закона.

Приликом одлучивања другостепени суд је имао у виду и остале жалбене наводе парничних странака које није посебно образлагао на основу овлашћења из члана 396 став 1 и 2 ЗПП, а у вези члана 202 Породичног закона.

Правилна је одлука о трошковима поступка садржана у ставу шестом изреке, с обзиром да је првостепени суд правилно нашао да је у конкретном случају једино правично да странке саме сnose своје трошкове поступка, јер се у споровима овакве врсте не може утврђивати успех у вођењу парнице, те је одлука донета правилном применом одредбе члана 207 Породичног закона.

Са изнетих разлога, на основу одредбе члана 390 ЗПП, одлучено је као у ставу првом, другом и трећем изреке ове пресуде.

Применом одредбе члана 387 став 1 тачка 1 ЗПП, у вези одредбе члана 378 став 3 ЗПП, овај суд је одбацио жалбу тужиоца изјављену против става четвртог изреке првостепене пресуде као недозвољену, налазећи да у овом делу нема правни интерес за изјављивање жалбе с обзиром на то да је ставом четвртим изреке побијане пресуде усвојен његов захтев за издржавање малолетног детета у износу од 10.000,00 динара месечно.

Како тужена са жалбом није успела, то јој трошкови другостепеног поступка не припадају, док трошак састава одговора на жалбу тужиоца није био нужан и неопходан, због чега је одлучено као у ставу петом изреке, а на основу одредбе члана 165 ЗПП.

Председник већа – судија
Зорица Ђаковић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић